

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. rugsėjo 15 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvas asmenų judėjimas — Sąjungos pilietybė — Vienodas požiūris — Direktyva 2004/38/EB — 24 straipsnio 2 dalis — Socialinė parama — Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 — 4 ir 70 straipsniai — Specialios neįmokinės išmokos pinigais — Darbo ieškantys valstybės narės piliečiai, gyvenantys kitos valstybės narės teritorijoje — Netaikymas — Darbuotojo statuso išsaugojimas“

Byloje C-67/14

dėl *Bundessozialgericht* (Federalinis socialinių bylų teismas, Vokietija) 2013 m. gruodžio 12 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. vasario 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Jobcenter Berlin Neukölln

prieš

Nazifa Alimanovic,

Sonita Alimanovic,

Valentina Alimanovic,

Valentino Alimanovic

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda, teisėjai E. Levits, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Berger (pranešėja), E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. vasario 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Nazifa Alimanovic, Sonita Alimanovic, Valentina Alimanovic ir Valentino Alimanovic, atstovaujamų advokatų D. Mende ir E. Steffen,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,
- Danijos vyriausybės, atstovaujamos M. Wolff,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir R. Coesme,
- Airijos, atstovaujamos E. Creedon, A. Joyce ir E. McPhillips, padedamų baristerės G. Gilmore,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* F. Varrone,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk, K. Sparrman, C. Meyer-Seitz, U. Persson ir N. Otte Widgren bei L. Swedenborg, E. Karlsson ir F. Sjövall,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos J. Beeko, padedamos QC J. Coppel,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Kellerbauer ir D. Martin,

susipažinęs su 2015 m. kovo 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 18 straipsnio, SESV 45 straipsnio 2 dalies, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72, ir klaidų ištaisymas OL L 200, p. 1), iš dalies pakeisto 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1244/2010 (OL L 338, p. 35, toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 4 ir 70 straipsnių ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 24 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Jobcenter Berlin Neukölln* (Berlyno Neukölln darbo centras, toliau – darbo centras) ir Nazifa Alimanovic ir jos trijų vaikų Sonitos, Valentinos ir Valentino Alimanovic (toliau visi kartu – Alimanovic šeima) ginčą dėl šio centro atsisakymo skirti Vokietijos teisės aktuose numatytas minimalias socialinio draudimo išmokas (*Grundsicherung*).

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 1953 m. gruodžio 11 d. Paryžiuje Europos Tarybos narių pasirašytos ir nuo 1956 m. Vokietijos Federacinėje Respublikoje galiojančios Europos socialinės paramos ir medicinos pagalbos konvencijos (toliau – Paramos ir pagalbos konvencija) 1 straipsnyje nediskriminavimo principas suformuluotas taip:

„Kiekviena Susitariančioji Šalis įsipareigoja užtikrinti, kad kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiai, teisėtai esantys bet kurioje jų teritorijoje, kurioje taikoma ši Konvencija, dalyje ir neturintys pakankamai lėšų, turėtų tokią pačią teisę ir tokiomis pačiomis sąlygomis kaip jos pačios piliečiai gauti socialinę ir medicinos pagalbą, <...> numatytą toje teritorijoje dalyje galiojančiais teisės aktais.“

- 4 Pagal Paramos ir pagalbos konvencijos 16 straipsnio b dalį „kiekviena Susitariančioji Šalis praneša Europos Tarybos Generaliniam sekretoriui apie kiekvieną naują įstatymą arba kitą teisės aktą, dar nenurodytą I priede. Pranešdama Susitariančioji šalis gali suformuluoti išlygas dėl savo naujo įstatymo arba kitos teisės akto taikymo kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiams“. Remdamasi šia nuostata Vokietijos vyriausybė 2011 m. gruodžio 19 d. nustatė tokia išlygą:

„Vokietijos Federacinės Respublikos vyriausybė neįsipareigoja kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiams skirti prašymo pateikimo metu galiojančios redakcijos Socialinio kodekso II knygoje (*Sozialgesetzbuch Zweites Buch*, toliau – SGB II) „Minimali socialinė apsauga darbo ieškantiems asmenims“ numatytų išmokų lygiai kaip ir savo pačios piliečiams ir tokiomis kaip jiems taikomomis sąlygomis.“

- 5 Pagal Paramos ir pagalbos konvencijos 16 straipsnio c punktą apie šią išlygą pranešta kitoms Susitariančiosioms šalims.

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 883/2004

- 6 Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje „Vienodas požiūris“ nustatyta:

„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės, kaip ir tos valstybės piliečiams.“

- 7 Šio reglamento III antraštinės dalies 9 skyriuje „Specialios neįmokinės išmokos pinigais“ yra 70 straipsnis „Bendrosios nuostatos“. Šiame straipsnyje numatyta:

„1. Šis straipsnis taikomas specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, mokamoms pagal teisės aktus, kurie dėl jų taikymo srities, tikslų ir (arba) teisių įgijimo sąlygų turi ir 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų socialinės apsaugos, ir socialinės paramos teisės aktų savybių.

2. Šiame skyriuje „specialios neįmokinės išmokos pinigais“ – išmokos, kurios:

a) yra skirtos teikti:

- i) papildomą, pakaitinį arba pagalbinį draudimą nuo rizikos, kurią apima 3 straipsnio 1 dalyje nurodytoms [nurodytos] socialinės apsaugos sritys, ir garantuoja atitinkamiems asmenims minimalias pragyvenimo pajamas atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės ekonominę ir socialinę padėtį; arba;
- ii) tik specialią apsaugą neįgaliesiems, glaudžiai susijusią su minėto asmens socialine aplinka atitinkamoje valstybėje narėje,

ir

- b) finansuojamos tik iš privalomųjų mokesčių, skirtų padengti bendr[osioms] vieš[osioms] išlaid[oms], o išmokų skyrimo ir skaičiavimo sąlygos nepriklauso nuo išmokos gavėjo įmokų. Tačiau išmokos, skiriamos kaip įmokinės išmokos priedas, vien dėl šios priežasties nelaikomos įmokinėmis,

ir

- c) yra išvardytos X priede.

3. 7 straipsnis ir kiti šios antraštinės dalies skyriai netaikomi išmokoms, nurodytoms šio straipsnio 2 dalyje.

4. 2 dalyje nurodytos išmokos mokamos tik toje valstybėje narėje, kurioje atitinkami asmenys gyvena, pagal jos teisės aktus. Tokias išmokas savo lėšomis moka gyvenamosios vietos įstaiga.“

- 8 Reglamento Nr. 883/2004 X priede „Specialios neįmokinės išmokos pinigais“, kiek tai susiję su Vokietijos Federacine Respublika, nurodytos tokios išmokos:

„<...>

- b) Išmokos, skirtos garantuoti lėšas pragyvenimui pagal pagrindinę nuostatą dėl darbo ieškančių asmenų, išskyrus atvejus, kai šių išmokų atžvilgiu įvykdomi tinkamumo reikalavimai gauti laikiną priedą po to, kai gauta bedarbio pašalpa ([II knygos] 24 straipsnio 1 dalis).“

Direktyva 2004/38

- 9 Pagal Direktyvos 2004/38 10, 16 ir 21 konstatuojamąsias dalis:

„(10) Tačiau savo teisėmis gyventi besinaudojantys asmenys neturėtų tapti nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai per pradinį gyvenimo joje laikotarpį. Todėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė gyventi šalyje ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį turėtų būti suteikiama taikant tam tikrus reikalavimus.

<...>

(16) Tol, kol turintieji teisę gyventi šalyje netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, jie neturėtų būti išsiunčiami iš šalies. Todėl išsiuntimo iš šalies priemonė neturėtų būti automatinė socialinės paramos sistemos regreso teisės pasekmė. Priimančioji valstybė narė turėtų išnagrinėti, ar tai nėra laikini sunkumai, ir atsižvelgti į gyvenimo joje trukmę, asmenines aplinkybes ir suteiktos paramos dydį, kad nuspręstų, ar asmuo tapo nepagrįsta našta jos socialinės paramos sistemai, ir tęstų jo išsiuntimo iš šalies procedūrą. Išsiuntimo iš šalies priemonė jokia būdu neturėtų būti taikoma [samdomiems] darbuotojams, savarankiškai dirbantiems ar ieškantiems darbo, kaip apibrėžta Teisingumo Teismo, išskyrus valstybinės politikos ar visuomenės saugumo priežastis.

<...>

(21) Tačiau priimančiajai valstybei narei paliekama teisė nuspręsti, ar ji suteiks socialinę paramą per pirmuosius tris gyvenimo joje mėnesius (ar ilgesnį laiką ieškantiems darbo) Sąjungos piliečiams, kurie nėra [samdomi] darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji arba išlaiko tą statusą, ar jų šeimos nariams arba paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, iki teisės nuolatos gyventi šalyje įgijimo.“

- 10 Šios direktyvos 7 straipsnio 1–3 dalyse nustatyta:

„1. Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:

- a) yra [samdomi] darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji priimančiojoje valstybėje narėje, arba

- b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje <...>

<...>

3. Taikant šio straipsnio 1 dalies a punktą, Sąjungos pilietis, kuris nebėra [samdomas] darbuotojas ar savarankiškai dirbantysis, išlaiko [samdomo] darbuotojo ar savarankiškai dirbančiojo statusą tokiais atvejais:

- a) asmuo laikinai negali dirbti dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo;
- b) asmuo yra tinkamai užregistruotas bedarbis ne savo noru po to, kai išdirbo daugiau kaip vien[us] metus ir yra užregistruotas kaip ieškantis darbo atitinkamame įdarbinimo biure;
- c) asmuo yra tinkamai užregistruotas bedarbis ne savo noru po to, kai dirbo pagal terminuotą darbo sutartį trumpiau kaip vien[us] metus arba tapo bedarbiu ne savo noru per pirmuosius dvyliką mėnesių ir yra užregistruotas kaip ieškantis darbo atitinkamame įdarbinimo biure. Tokiu atveju darbuotojo statusas išsaugomas ne trumpiau kaip šešis mėnesius;
- d) asmuo mokosi profesijos. Išskyrus atvejus, kai asmuo yra bedarbis ne savo noru, darbuotojo statusui išsaugoti būtina, kad mokymasis būtų susijęs su ankstesniu darbu.“

11 Pagal minėtos direktyvos 14 straipsnį „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“:

„1. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi 6 straipsnyje numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.

2. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai 7, 12 ir 13 straipsniuose numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka ten nustatytus reikalavimus.

Ypatingais atvejais, kai yra pagrįstai abejojama, ar Sąjungos pilietis ar jo šeimos nariai atitinka 7, 12 ir 13 straipsniuose nustatytus reikalavimus, valstybės narės gali patikrinti, ar šių reikalavimų laikomasi. Toks tikrinimas neatliekamas sistemiškai.

3. Išsiuntimo iš šalies priemonė neturi būti Sąjungos piliečio ar jo šeimos nario pasinaudojimo priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistema automatinė pasekmė.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 bei 2 dalių ir nepažeidžiant VI skyriaus nuostatų, išsiuntimo iš šalies priemonė jokių būdu negali būti taikoma prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, jei:

- a) Sąjungos piliečiai yra [samdomi] darbuotojai arba savarankiškai dirbantieji;
- b) Sąjungos piliečiai atvyko į priimančiosios valstybės narės teritoriją ieškodami darbo. Tokiu atveju Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai negali būti išsiųsti iš šalies, tol, kol jie gali pateikti įrodym[ų], kad tebeieško darbo ir kad jie turi realių galimybių įsidarbinti.“

12 Tos pačios direktyvos 24 straipsnyje „Vienodas traktavimas“ nurodyta:

„1. Taikant tokias specialiąsias nuostatas, kurios aiškiai numatytos Sutartyje ir antriniuose teisės aktuose, visiems Sąjungos piliečiams, pagal šią direktyvą gyvenantiems priimančiosios valstybės narės teritorijoje, Sutarties taikymo srityje taikomas vienodas traktavimas kaip ir tos valstybės narės piliečiams. Ši teisė suteikiama ir šeimos nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai ir turi teisę gyventi šalyje arba nuolatinio gyvenimo šalyje teisę.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, priimančioji valstybė narė neįpareigojama suteikti socialinės paramos teises per pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius arba, kai taikytina, ilgesnį 14 straipsnio 4 dalies b punkte numatytą laikotarpį, ir neįpareigojama iki įgyjant nuolatinio gyvenimo šalyje teisę suteikti paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, susidedančią iš studento stipendijų ar paskolų, asmenims, išskyrus [samdomus] darbuotojus, savarankiškai dirbančiuosius, tokį statusą išlaikančius asmenis ir jų šeimos narius.“

Vokietijos teisė

Socialinis kodeksas

- 13 Socialinio kodekso I knygos 19bis straipsnio 1 dalyje nurodytos dviejų rūšių minimalios apsaugos išmokos darbo ieškantiems asmenims:

„Įgyvendinant teisę į minimalią darbo ieškančių asmenų apsaugą galima gauti:

- 1) išmokas, skirtas integruotis į darbo rinką;
- 2) išmokas, skirtas pragyvenimui užtikrinti.“

- 14 II knygos 1 straipsnio „Minimalios darbo ieškančių asmenų apsaugos paskirtis ir tikslas“ 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„(1) Minimalia darbo ieškančių asmenų apsauga siekiama sudaryti galimybę asmenims, kurie šia apsauga naudojami, gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis.

<...>

(3) Minimali darbo ieškančių asmenų apsauga apima išmokas, kuriomis siekiama:

- 1) panaikinti arba sumažinti nepriteklį, pirmiausia integruojantis į darbo rinką; ir
- 2) užtikrinti pragyvenimą.“

- 15 II knygos 7 straipsnyje „Gavėjai“ numatyta:

„(1) Išmokos pagal šią knygą skiriamos asmenims, kurie:

- 1) yra sulaukę 15 metų amžiaus ir dar nėra pasiekę 7a straipsnyje nustatytos amžiaus ribos;
- 2) yra darbingi;
- 3) yra nepasiturintys ir
- 4) nuolat gyvena Vokietijos Federacinėje Respublikoje (darbingi gavėjai). Išskyrus:
 - 1) užsieniečius, kurie nėra samdomi darbuotojai ar savarankiškai dirbantys Vokietijos Federacinėje Respublikoje ir kurie neturi teisės laisvai judėti pagal Įstatymo dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo (*Freizügigkeitsgesetz / EU*, toliau – Laisvo judėjimo įstatymas) 2 straipsnio 3 dalį, ir jų šeimos narius per pirmuosius tris jų gyvenimo šalyje mėnesius;
 - 2) užsieniečius, kurių teisė gyventi šalyje grindžiama tik darbo paieškomis, ir jų šeimos narius;

<...>

Antro sakinio 1 punktas netaikomas užsieniečiams, kurie gyvena Vokietijos Federacinėje Respublikoje turėdami leidimą gyventi šalyje, išduotą pagal Įstatymo dėl teisės gyventi šalyje (*Aufenthaltgesetz*) 2 skyriaus 5 skirsnį. Nuostatos dėl teisės gyventi šalyje ir toliau taikomos.

<...>“

- 16 II knygos 8 straipsnyje „Darbingumas“ numatyta:

„Bet kuris asmuo, kuris artimiausiu metu nėra nepajėgus dirbti dėl ligos ar negalios ir gali vykdyti profesinę veiklą bent tris valandas per dieną įprastomis darbo rinkos sąlygomis, yra darbingas.“

- 17 II knygos 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Bet kuris asmuo, kurio pajamos ar turtas, į kuriuos reikia atsižvelgti, neužtikrina arba pakankamai neužtikrina jo pragyvenimo ir kuris negauna būtinos pagalbos iš kitų asmenų, visų pirma savo šeimos narių ar kitų socialines išmokas skiriančių subjektų, yra nepasiturintis.“

- 18 II knygos 20 straipsnyje įtvirtintos papildomos nuostatos dėl minimalių pragyvenimo poreikių. II knygos 21 straipsnyje numatytos taisyklės dėl papildomų poreikių, o II knygos 22 straipsnyje – dėl būsto ir jo šildymo poreikių. Galiausiai II knygos 28–30 straipsniuose reglamentuojamos švietimo ir įtraukties išmokos.

- 19 Socialinio kodekso XII knygos (toliau – XII knyga) 1 straipsnyje, kuriame reglamentuojama socialinė parama, nustatyta:

„Socialinės paramos paskirtis yra sudaryti galimybę jos gavėjams gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis. <...>“

- 20 XII knygos 21 straipsnyje numatyta:

„Pragyvenimą užtikrinančios išmokos nemokamos asmenims, kurie turi teisę į išmokas pagal [II knygą] kaip darbingi asmenys arba kaip šeimos nariai. <...>“

Laisvo judėjimo įstatymas

- 21 Pagrindinėms bylos faktinėms aplinkybėms taikomo įstatymo dėl laisvo judėjimo redakcijos taikymo sritis reglamentuojama šio įstatymo 1 straipsnyje:

„Šiuo įstatymu reglamentuojami kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečių (Sąjungos piliečių) ir jų šeimos narių atvykimo ir gyvenimo klausimai.“

- 22 Laisvo judėjimo įstatymo 2 straipsnyje, kiek tai susiję su teise atvykti į šalį ir joje gyventi, numatyta:

„(1) Teisę laisvai judėti turintys Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi teisę atvykti į šalį ir joje gyventi šiame įstatyme nustatyta tvarka.

(2) Teisę laisvai judėti pagal Sąjungos teisę turi:

1. Sąjungos piliečiai, kurie, siekdami įsidarbinti arba įgyti profesinį išsilavinimą, nori gyventi šalyje kaip darbuotojai.

<...>

5. Profesinės veiklos nevykdantys Sąjungos piliečiai, atitinkantys 4 straipsnio reikalavimus.
6. Šeimos nariai, atitinkantys 3 ir 4 straipsnių reikalavimus.

<...>

(3) Šio straipsnio 1 dalyje numatyta samdomų ar savarankiškai dirbančių darbuotojų teisė lieka nepakitusi:

1. Laikinojo nedarbingumo susirgus arba įvykus nelaimingam atsitikimui atveju.
2. Nedarbo ne savo noru, patvirtinto kompetentingos darbo institucijos, arba savarankiškos veiklos nutraukimo dėl nuo savarankiško darbuotojo valios nepriklausančių aplinkybių, jeigu veikla buvo vykdoma ilgiau kaip metus, atveju.
3. Profesinio mokymosi, kai mokymasis ir ankstesnė profesinė veikla yra susiję, atveju; sąsaja nebūtina, jeigu Sąjungos darbuotojas prarado darbą ne savo noru.

Kompetentingos įdarbinimo tarnybos patvirtinto nedarbo ne savo noru atveju iš šio straipsnio 1 dalies kylanti teisė išlaikoma šešis mėnesius, jeigu buvo dirbama trumpiau nei metus.

<...>“

- 23 Laisvo judėjimo įstatymo 3 straipsnyje, skirtame šeimos nariams, nustatyta:

„(1) 2 straipsnio 2 dalies 1–5 punktuose nurodytų Sąjungos piliečių šeimos nariai turi teisę pagal 2 straipsnio 1 dalį, jeigu jie lydi Sąjungos pilietį arba pas jį atvyksta. 2 straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodytų Sąjungos piliečių šeimos nariams tai taikoma laikantis 4 straipsnio sąlygų.

(2) Šeimos nariai yra:

1. Sutuoktinis ir 2 straipsnio 2 dalies 1–5 ir 7 punktuose nurodytų asmenų arba jų sutuoktinių žemutinės linijos giminaičiai, kuriems dar nesuėjo 21 metai.
2. 2 straipsnio 2 dalies 1–5 ir 7 punktuose nurodytų asmenų arba jų sutuoktinių aukštutinės arba žemutinės linijos giminaičiai, kuriems šie asmenys arba jų sutuoktiniai užtikrina pragyvenimą.

<...>“

- 24 Įstatymo dėl laisvo judėjimo, leidimo gyventi kortelės ir teisės nuolat gyventi šalyje pažymėjimo redakcijos 5 straipsnyje nurodyta:

„(1) Teisės nuolat gyventi šalyje pažymėjimas *ex officio* nedelsiant išduodamas Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams, turintiems Europos Sąjungos valstybės narės pilietybę, kurie turi teisę laisvai judėti teritorijoje.

<...>

(3) Praėjus trims mėnesiams nuo atvykimo į federacinę teritoriją, kompetentinga užsieniečių reikalų tarnyba gali reikalauti patikimai įrodyti, kad įvykdytos 2 straipsnio 1 dalyje numatytos naudojimosi teise sąlygos. Reikalingus pagrindžiamuosius duomenis ir įrodymus kompetentinga registrų tarnyba gali priimti vykdydama administracinį registravimą. Ši tarnyba perduoda duomenis ir įrodymus kompetentingai užsieniečių reikalų tarnybai. <...>

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 25 Nazifa Alimanovic, gimusi 1966 m., ir jos vaikai: Sonita, Valentina ir Valentino, gimę atitinkamai 1994, 1998 ir 1999 m., yra Švedijos piliečiai. N. Alimanovic gimė Bosnijoje, o jos visi vaikai gimė Vokietijoje.
- 26 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kuriame nenurodyta nei tiksli data, nei išvykimo motyvas, matyti, kad Alimanovic šeima išvyko iš Vokietijos 1999 m. į Švediją ir grįžo į pirmąją valstybę narę 2010 m. birželio mėnesį.
- 27 2010 m. liepos 1 d. Alimanovic šeimos nariai gavo neterminuotą gyvenimo šalyje pažymėjimą pagal Laisvo judėjimo įstatymo 5 straipsnį. Atvykusios į Vokietiją N. Alimanovic ir jos dukra Sonita, darbingos pagal Vokietijos teisės aktus, nuo 2010 m. birželio mėn. iki 2011 m. gegužės mėn. dirbo trumpalaikius darbus arba turėjo galimybę dirbti trumpiau kaip metus.
- 28 Nuo 2011 m. gruodžio 1 d. iki 2012 m. gegužės 31 d. N. Alimanovic už savo vaikus Valentina ir Valentino gavo šeimos išmokas; be to, ji, kaip ir dukra Sonita, gavo minimalias socialinio draudimo išmokas pagal II knygą, t. y. pragyvenimą užtikrinančias išmokas ilgalaikiams bedarbiams, vadinamąsias *Arbeitslosengeld II*, ir socialines išmokas nedarbingiems gavėjams, kuriais laikomi du kiti vaikai Valentina ir Valentino (toliau visos kartu – nagrinėjamos išmokos).
- 29 Skirdamas nagrinėjamas išmokas už šį laikotarpį darbo centras laikėsi nuomonės, kad, remiantis Paramos ir pagalbos konvencijos 1 straipsnyje numatytu nediskriminavimo principu, II knygos 7 straipsnio 1 dalies antro sakinio 2 punkte numatyta atmetimo taisyklė, taikytina darbo ieškantiems Sąjungos piliečiams, netaikoma Alimanovic šeimai, kurios nariai yra Švedijos piliečiai. 2010 m. spalio 19 d. sprendime Federalinis socialinių bylų teismas nusprendė, kad Vokietijos Federacinės Respublikos pareiga skirti paramą kitų Susitariančiųjų Šalių piliečiams, kurie teisėtai gyvena bet kurioje jos teritorijos dalyje ir neturi pakankamų išteklių, kaip ir savo pačios piliečiams, taip pat apima minimalių pragyvenimo pajamų suteikimą pagal II knygos 19 ir paskesnius straipsnius.
- 30 Tačiau pagal Socialinio kodekso X knygos 48 straipsnio 1 dalies 1 dalį administracinis aktas ir jo pasekmės panaikinami, kai labai pasikeičia faktiniai arba teisiniai santykiai, egzistavę priimant tokį aktą. Išmokų skyrimas pagal Paramos ir pagalbos konvencijos 1 straipsnį buvo pakeistas 2012 m. gegužės mėn. po to, kai Vokietijos vyriausybė 2011 m. gruodžio 19 d. priėmė išlygą dėl šios konvencijos. Tuo remdamasis darbo centras atšaukė sprendimą skirti visas nagrinėjamas išmokas už 2012 m. gegužės mėnesį.
- 31 Gavęs pagrindinės bylos ieškovų ieškinį Berlyno socialinių bylų teismas (*Sozialgericht Berlin*) panaikino šį sprendimą ir, be visa ko, nusprendė, kad N. Alimanovic ir jos dukra Sonita turėjo teisę į nagrinėjamas išmokas, visų pirma pagal Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnį, kuriuo uždraudžiama bet kokia Sąjungos piliečių diskriminacija, siejamą su šio reglamento 70 straipsniu, susijusiu su specialiomis neįmokinėmis išmokomis, kokios nagrinėjamos jam pateiktoje byloje.

- 32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pareikštame skunde darbo centras pirmiausia tvirtina, kad išmokos, kuriomis siekiama užtikrinti pragyvenimo lėšas pagal II knygą, yra „socialinė parama“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį, pagal kurią šias išmokas galima atsisakyti skirti darbo ieškantiems asmenims.
- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia patikslina, kad, remiantis Berlyno socialinių bylų teismo išvadomis, kurios jam privalomos, N. Alimanovic ir jos dukra Sonita nebegali remtis teise gyventi šalyje kaip darbuotojos pagal Laisvo judėjimo įstatymo 2 straipsnį. Nuo 2010 m. birželio mėn. jos dirbo tik trumpalaikius darbus arba turėjo galimybę dirbti tik trumpiau nei metus, o nuo 2011 m. gegužės mėn. daugiau nebevykdė jokios veiklos nei kaip samdomos, nei kaip savarankiškai dirbančios darbuotojos.
- 34 Šis teismas, pateikdamas nuorodą į Sprendimą *Vatsouras ir Koupatantze* (C-22/08 ir C-23/08, EU:C:2009:344), mano, kad pagal Laisvo judėjimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalies antrą sakinį, siejamą su Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 3 dalies c punktu, nei N. Alimanovic, nei jos dukra Sonita nebeturi samdomojo arba savarankiškai dirbančio darbuotojo statuso, dėl to jos turi būti laikomos ieškančiomis darbo, kaip tai suprantama pagal Laisvo judėjimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 1 punktą.
- 35 Todėl, remiantis II knygos 7 straipsnio 1 dalies antro sakinio 2 punktu, pagal kurį šiame teisės akte numatytos išmokos neskiriamos asmenims, kurių teisė gyventi šalyje grindžiama tik darbo paieška, ir jų šeimos nariams, konkrečiai kalbant, N. Alimanovic ir jos dukrai Sonitai, ilgalaikiams bedarbiams negali būti skiriamos pragyvenimą užtikrinančios išmokos.
- 36 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirma, pateikia klausimą, ar ši II knygos nuostata pažeidžia Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje numatytą nediskriminavimo principą.
- 37 Antra, šis teismas klausia, ar minėtą II knygos nuostatą galima laikyti teisėtai perkeliančia Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį arba, jeigu ši Sąjungos teisės nuostata netaikytina, ar ji prieštarauja SESV 45 straipsnio 2 daliai, siejamai su SESV 18 straipsniu.
- 38 Šiomis aplinkybėmis Federalinis socialinių bylų teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar taikomas Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje numatytas nediskriminavimo principas – išskyrus šio reglamento 70 straipsnio 4 dalyje nurodytą eksporto netaikymą – taip pat ir specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais, kaip jos suprantamos pagal minėto reglamento 70 straipsnio 1 ir 2 dalis?
 2. Jei į pirmąjį klausimą bus atsakyta teigiamai: ar ir prireikus kiek galimi Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje nurodyto nediskriminavimo principo apribojimai nacionalinės teisės aktų nuostatomis, kuriomis įgyvendinama Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalis, ir pagal kurias teisė į tokias išmokas netaikoma be išimčių, jei Sąjungos piliečio teisė gyventi kitoje valstybėje narėje susijusi tik su darbo ieškojimo tikslu?
 3. Ar SESV 45 straipsnio 2 dalimi, siejama su SESV 18 straipsniu, nedraudžiama nacionalinė teisės nuostata, pagal kurią teisės gyventi šalyje laikotarpiu, skirtu tik darbui ieškoti, ir nepaisant ryšio su priimančiąja valstybe, Sąjungos piliečiams, kurie kaip darbo ieškantys asmenys gali remtis savo teise laisvai judėti, be išimčių neskiriamos socialinės išmokos, skirtos pragyvenimui užtikrinti ir kartu palengvinančios patekimą į darbo rinką?“

- 39 2014 m. lapkričio 24 d. raštu Teisingumo Teismo kanceliarija persiuntė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui Sprendimą *Dano* (C-333/13, EU:C:2014:2358) ir paprašė nurodyti, ar, atsižvelgdamas į pirmąją rezoliucinę dalį, šis nacionalinis teismas nori palikti pirmąjį prejudicinį klausimą. 2015 m. vasario 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2015 m. vasario 19 d., Federalinis socialinių bylų teismas nusprendė nepalikti pirmojo prejudicinio klausimo.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl nagrinėjamų išmokų kvalifikavimo

- 40 Reikia priminti, kad iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad N. Alimanovic ir jos dukra Sonita teisę gyventi šalyje turi dėl savo, kaip darbo ieškančių asmenų, statuso ir kad šis teismas šiuo aspektu saistomas bylą iš esmės nagrinėjusio teismo nustatytų faktinių aplinkybių.
- 41 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo antruoju ir trečiuoju klausimais iš esmės teiraujasi Teisingumo Teismo dėl nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurią tam tikros išmokos neskiriamos kitų valstybių narių piliečiams, turintiems darbo ieškančių asmenų statusą, bet suteikiamos tokioje pačioje situacijoje atsidūrusiems susijusios valstybės narės piliečiams, suderinamumo, pirma, su Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalimi ir, antra, SESV 18 straipsniu ir SESV 45 straipsnio 2 dalimi.
- 42 Kadangi nagrinėjamų išmokų kaip socialinės paramos arba priemonių, kuriomis palengvinamas pateikimas į darbo rinką, pobūdis yra lemiamas nustatant Sąjungos taisyklę, pagal kurią turi būti vertinamas šis suderinamumas, svarbu jas kvalifikuoti.
- 43 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėjamas išmokas kvalifikavo kaip „specialias neįmokines išmokas pinigais“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 2 dalį. Šiuo aspektu jis pabrėžė, kad minėtomis išmokomis siekiama užtikrinti pragyvenimo lėšas asmenims, kurie negali užtikrinti savo pragyvenimo, ir kad jos, kaip neįmokinės išmokos, finansuojamos iš mokesčių. Kadangi minėtos išmokos, be kita ko, paminėtos Reglamento Nr. 883/2004 X priede, jos atitinka minėto reglamento 70 straipsnio 2 dalies sąlygas, net jeigu yra sistemos, pagal kurią numatytos kitos išmokos, skirtos darbo paieškai palengvinti, dalis.
- 44 Nepaisant to reikia pridurti, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismo praktikos, tokios išmokos taip pat patenka į socialinės paramos, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį, sąvoką. Ši sąvoka apima visas pagalbos sistemas, nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu sukurtas valdžios institucijų, į kurias kreipėsi asmuo, neturintis pakankamai išteklių savo ir savo šeimos narių elementariems poreikiams patenkinti ir dėl to rizikuojantis gyvenimo šalyje laikotarpiu priimančiosios valstybės narės viešiesiems finansams tapti našta, kuri galėtų turėti įtakos bendram tos valstybės teikiamos paramos dydžiui (Sprendimo *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 63 punktas).
- 45 Be to, šioje byloje reikia konstatuoti, kad, kaip savo išvados 72 punkte pabrėžė generalinis advokatas, nagrinėjamų išmokų vyraujanti funkcija kaip tik yra užtikrinti pragyvenimo lėšų, reikalingų gyventi žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis, minimumą.
- 46 Todėl iš šių svarstymų matyti, kad minėtos išmokos negali būti kvalifikuojamos kaip piniginės išmokos, skirtos patekimui į valstybės narės darbo rinką palengvinti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Vatsouras ir Koupatantze*, C-22/08 ir C-23/08, EU:C:2009:344, 45 punktą), o turi būti laikomos socialine parama, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį ir kaip savo išvados 66–71 punktuose nurodė generalinis advokatas.

47 Todėl nereikia atsakyti į trečiąjį prejudicinį klausimą.

Dėl antrojo klausimo

- 48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas antruoju klausimu iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2004/38 24 straipsnį ir Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jais draudžiama valstybės narės teisės nuostata, pagal kurią tam tikros „specialios neįmokinės išmokos pinigais“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 2 dalį, kurios taip pat yra „socialinė parama“ pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį, neskiriamos kitų valstybių narių piliečiams, ieškantiems darbo priimančiosios valstybės narės teritorijoje, nors šios išmokos užtikrinamos priimančiosios valstybės narės piliečiams, kurių padėtis tokia pati.
- 49 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad Sąjungos pilietis, kiek tai susiję su galimybe gauti socialinę paramą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, gali reikalauti, kad būtų vertinamas taip pat, kaip ir priimančiosios valstybės narės piliečiai pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 1 dalį, tik jeigu jo gyvenimas priimančiosios valstybės narės teritorijoje atitinka Direktyvos 2004/38 sąlygas (Sprendimo *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 69 punktą).
- 50 Leidus asmenims, kuriems pagal Direktyvą 2004/38 nepriklauso teisė gyventi šalyje, reikalauti teisės į socialinę paramą tokiomis pačiomis sąlygomis, kokios taikomos tos šalies piliečiams, būtų nusižengta šios direktyvos 10 konstatuojamojoje dalyje numatytam tikslui užkirsti kelią tam, kad Sąjungos piliečiai, gyvenantys kitose nei kilmės valstybėse narėse, netaptų nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai (Sprendimo *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 74 punktą).
- 51 Siekiant nustatyti, ar socialinę paramą, pavyzdžiui, nagrinėjamas išmokas, gali būti atsisakyta skirti remiantis nuo Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalies leidžiančia nukrypti nuostata, svarbu iš anksto patikrinti, ar taikomas vienodo požiūrio principas, primintas minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje, ir kartu ar susijęs Sąjungos pilietis teisėtai gyvena priimančiosios valstybės narės teritorijoje.
- 52 Reikia konstatuoti, kad tik pagal dvi Direktyvos 2004/38 nuostatas darbo ieškantiems asmenims, kurių padėtis yra kaip N. Alimanovic ir jos dukters Sonitos, gali būti suteikiama teisė gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje pagal šią direktyvą, t. y. jos 7 straipsnio 3 dalies c punktą ir 14 straipsnio 4 dalies b punktą.
- 53 Šiuo aspektu Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta, kad asmuo, tinkamai užregistruotas kaip bedarbis ne savo noru po to, kai dirbo pagal terminuotą darbo sutartį trumpiau kaip vienus metus, arba tapęs bedarbiu ne savo noru per pirmuosius dvylika mėnesių ir užregistruotas kaip ieškantis darbo kompetentingoje darbo tarnyboje, išsaugo darbuotojo statusą ne trumpiau kaip šešis mėnesius. Tą patį laikotarpį susijęs Sąjungos pilietis išsaugo savo teisę gyventi priimančiojoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnį, todėl gali remtis vienodo požiūrio principu, įtvirtintu minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje.
- 54 Atitinkamai Teisingumo Teismas Sprendime *Vatsouras ir Koupatantze* (C-22/08 ir C-23/08, EU:C:2009:344, 32 punktą) nusprendė, kad Sąjungos piliečiai, išsaugoję darbuotojų statusą pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 1 dalį, turi teisę į nagrinėjamą socialinę paramą minėtą ne trumpesnę kaip šešių mėnesių laikotarpį.
- 55 Tačiau, kaip savo išvados 41 punkte pabrėžė generalinis advokatas, neginčijama, kad N. Alimanovic ir jos dukra Sonita, kurios išsaugojo darbuotojų statusą ne trumpesnę kaip šešių mėnesių laikotarpį pasibaigus jų paskutiniams įsidarbinimams, nebeturi šio statuso nuo momento, kai joms atsisakyta skirti nagrinėjamas išmokas.

- 56 Dėl klausimo, ar Direktyvos 2004/38 14 straipsnio 4 dalies b punktu galima pagrįsti teisę gyventi šalyje pagal Direktyvą 2004/38 Sąjungos piliečiams, kurių padėtis tokia pati kaip N. Alimanovic ir jos dukters Sonitos, šioje nuostatoje nustatyta, kad Sąjungos pilietis, kuris atvyko į priimančiosios valstybės narės teritoriją ieškoti darbo, negali būti išsiųstas iš šios šalies, kol gali pateikti įrodymų, kad tebeieško darbo ir turi realių galimybių įsidarbinti.
- 57 Net jeigu, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, N. Alimanovic ir jos dukra Sonita pasibaigus Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytam laikotarpiui gali teisę gyventi šalyje grįsti minėta nuostata laikotarpi, kuriam taikomas šios direktyvos 14 straipsnio 4 dalies b punktas, pagal kurį joms suteikiama teisė į vienodą požiūrį, palyginti su priimančiosios valstybės narės piliečiais, kiek tai susiję su socialinės paramos gavimu, svarbu pažymėti, kad tokiu atveju priimančioji valstybė narė gali remtis nuo šios direktyvos 24 straipsnio 2 dalies leidžiančia nukrypti nuostata, kad minėtam piliečiui neskirtų prašomos socialinės paramos.
- 58 Iš Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalyje daromos nuorodos į šios direktyvos 14 straipsnio 4 dalies b punktą aiškiai matyti, kad valstybė narė gali atsakyti skirti bet kokią socialinę paramą Sąjungos piliečiui, kuris naudojasi teise gyventi tik remdamasis pastarąja nuostata.
- 59 Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad nors Teisingumo Teismas jau nusprendė, jog pagal Direktyvą 2004/38 reikalaujama, kad priimdama sprendimą išsiųsti arba konstatuodama, kad asmuo, gyvendamas šalyje, tampa nepagrįsta našta socialinės apsaugos sistemai, valstybė narė atsižvelgtų į suinteresuotojo asmens individualią situaciją (Sprendimo *Brey*, C-140/12, EU:C:2013:565, 64, 69 ir 78 punktai), individualaus nagrinėjimo nereikia tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.
- 60 Pačioje Direktyvoje 2004/38, nustatančioje laipsnišką darbuotojo statuso išsaugojimo sistemą, pagal kurią siekiama užtikrinti teisę gyventi šalyje ir gauti socialinę paramą, atsižvelgiama į skirtingus veiksnius, apibūdinančius kiekvieno socialinių išmokų prašytojo individualią situaciją, pirmiausia į ekonominės veiklos vykdymo trukmę.
- 61 Taigi, suteikiant suinteresuotiesiems asmenims galimybę vienareikšmiškai žinoti savo teises ir pareigas, kriterijus, nustatytas ir II knygos 7 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su Laisvo judėjimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi, ir Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 3 dalies c punkte, t. y. šešių mėnesių laikotarpis nutraukus profesinę veiklą, per kurį išsaugoma teisė į socialinę pagalbą, gali užtikrinti aukštą teisinio saugumo ir skaidrumo lygį skiriant minimalią socialinę paramą nepažeidžiant proporcingumo principo.
- 62 Be to, kalbant apie individualų nagrinėjimą, kuriuo siekiama bendrai įvertinti našta, kurią konkrečiai sukelia išmokų skyrimas visai pagrindinėje byloje nagrinėjamai nacionalinei socialinės apsaugos sistemai, reikia pažymėti, kad vienam prašytojui suteiktą pagalbą sunku pripažinti „nepagrįsta našta“ valstybei narei, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 14 straipsnio 1 dalį, kuri gali slėgti susijusią valstybę narę ne po to, kai pateiktas individualus prašymas, o būtinai sudėjus visus jai pateiktus individualius prašymus.
- 63 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2004/38 24 straipsnis ir Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnis aiškintini taip, kad jais nedraudžiama valstybės narės teisės nuostata, pagal kurią tam tikros „specialios neįmokinės išmokos pinigais“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 2 dalį, kurios taip pat yra „socialinė parama“ pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį, neskiriamos kitų valstybių narių piliečiams, kurių padėtis tokia, kaip nurodyta minėtos direktyvos 14 straipsnio 4 dalies b punkte, nors šios išmokos užtikrinamos šios valstybės narės piliečiams, kurių padėtis tokia pati.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁶⁴ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 24 straipsnį ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, iš dalies pakeisto 2010 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1244/2010, 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiama valstybės narės teisės nuostata, pagal kurią tam tikros „specialios neįmokinės išmokos pinigais“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 2 dalį, kurios taip pat yra „socialinė parama“ pagal Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalį, neskiriamos kitų valstybių narių piliečiams, kurių padėtis tokia, kaip nurodyta minėtos direktyvos 14 straipsnio 4 dalies b punkte, nors šios išmokos užtikrinamos šios valstybės narės piliečiams, kurių padėtis tokia pati.

Parašai.